

Asia: VN/538/2019-YM-390

Jätelain 33 §:n muuttaminen

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Lakimuutoksella pyritään välttämään päällekkäistä sääntelyä ja julkisten hankintayksiköiden hallinnollista taakkaa. Muista TSV-palvelua tarvitsevista poiketen, julkiset hankintayksiköt voisivat todeta ja todentaa markkinapuutteen tekemällä hankintailmoituksen julkisten hankintojen ilmoituskanavaan Materiaalitorin sijaan. TSV-palvelupyyntö tulisi kuitenkin esitettäväksi kunnan jäte-laitokselle Materiaalitoriin luodun menettelyn kautta.

Kilpailu- ja kuluttajavirasto pitää ehdotuksen tavoitteita hyvinä. Erityisen tärkeää markkinoiden toimivuuden ja kehittymisen kannalta on, että TSV-palvelujen käyttö on läpinäkyvää ja sitä koskeva tieto ja tilastointi täydellisen kattavaa ja että se on yhdestä paikasta saatavilla.

TSV-palvelujen suurin ongelma on ollut markkinapuutteen toteamisessa. Materiaalitorin oli tarkoitus helpottaa sitä ja tehdä TSV-palvelujen käyttö läpinäkyväksi mahdollistaen myös niitä koskevan kattavan tilastoinnin. Tällöin yritysten on mahdollista selvittää eri jätelajien ja sivuvirtojen volyymejä ja markkinapotentiaaleja, mikä on edellytys uudenlaisten toimintatapojen ja käyttötarkoitusten innovoimiselle.

Kilpailu- ja kuluttajavirasto näkee esityksessä kaksi potentiaalista haastetta sille, että TSV-palveluita käytettäisiin ainoastaan aidossa markkinapuutetilanteessa. Ensiksi, julkisessa hankintailmoituksessa voidaan asettaa sellaisia arviointiperusteita, jotka eivät tosiasiaassa ole välttämättömiä tarvitun palvelun kannalta, mutta joilla yksityisten toimijoiden tarjoukset voidaan sulkea kilpailutuksen ulkopuolelle. Toiseksi, huolimattomasti tehty (tarjouspyynnön vastainen) tarjous tulee hylätä, mikä oikeuttaisi ja johtaisi TSV-palvelujen käyttöön, vaikka tosiasiallisesti markkinapuutetta ei olisi.

Julkisten hankintayksiköiden mahdollisuudet vaikuttaa potentiaalisten tarjoajien kilpailuun osallistumiseen ovat HILMA:n mukaisessa menettelyssä merkittävät. Kilpailu- ja kuluttajavirasto pitää mahdollisena, että HILMA:n kautta todennetulla markkinapuutteleella perusteltua TSV-palvelua

voidaan käyttää keinotekoisesti välttämään hankintayksikön sidosyksiköltään tekemien hankintojen rajoituksia.

Aidon markkinapuutetilanteen toteaminen on haastavaa. Materiaalitori, julkinen hankintailmoitus, tai mikään mukaan tekninen järjestelmä ei sitä aukottomasti tee. Kilpailu- ja kuluttajavirasto pitää tärkeänä, että markkinapuutteen toteamiseen käytetyt menetelmät estävät siihen liittyviä kiistoja ja erilaisten näkemysten syntymistä. Materiaalitorissa tämä ajatus toteutuu oletettavasti melko hyvin – jos tarjouksia ei tule, täytyy turvautua TSV-palveluun.

Julkisen hankintailmoituksen käyttö voi johtaa eriäviin näkemyksiin edellä esitetyistä syistä johtuen. Kilpailu- ja kuluttajavirasto pitää hyvänä ja erityisen tärkeänä, että kaikki TSV-palveluista tehdyt sopimukset tulevat esityksen mukaisesti kirjattua Materiaalitoriin. Tällöin voidaan jälkikäteen tarkastella, liittyykö julkisten hankintailmoitusten kautta todettuihin markkinapuutetilanteisiin ongelmia.

Pöyry Lasse
Kilpailu- ja kuluttajavirasto